

ОРІЄНТОВНА СХЕМА ОПИСУ

ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ

1. Чітке визначення назви досвіду, адреси і автора його. Вже в самій назві матеріалу повинна бути чітко дана основна характеристика досвіду, галузь застосування, характер розв'язуваної проблеми (управлінська, методична, навчально-виховна).

2. Обґрунтування актуальності досвіду, його практичної значимості для підвищення якості навчально-виховного процесу в школі. Таке обґрунтування повинно витікати із двох основних позицій:

а) в якій мірі даний досвід допомагає розв'язанню завдань, що стоять перед школою на сучасному етапі;

б) які типові загальні недоліки в педагогічній діяльності педагогічних працівників допомагає перебороти даний досвід

1. Теоретична база досвіду (сучасні теоретичні ідеї і положення, які служать обґрунтуванням наукової достовірності досвіду).

2. Технологія досвіду (система конкретних педагогічних дій, організацій, зміст, форми,

прийоми, методи виховання і навчання):

а) постановка цілей і завдань даної педагогічної діяльності (проведення уроків, системи навчальної роботи, виховного заходу, виховної роботи в цілому і т.д.). Для того щоб, правильно визначити ефективність навчальної, виховної роботи вчителя, важливо вяснити, які завдання він ставить, вибираючи ті чи інші форми, методи, прийоми;

б) зміст навчальної і виховної роботи (характер доказів, фактів, прикладів, що сприяють глибокому засвоєнню учнями тих чи інших світоглядних та наукових ідей). Відповідність змісту поставленим цілям і завданням. Часто досвід, який вартий наслідування, являє собою не тільки знаходження якихось нових форм, методів, а й такий підбір навчально-виховного матеріалу (фактів, аргументів), який дозволяє найбільш переконливо донести до учнів потрібну ідею, положення;

в) форми і методи навчально-виховної роботи, їх оптимальний вибір у відповідність з поставленими цілями і завданнями, технологія їх застосування, способи діяльності учителів і учнів. Передовий досвід навчально-виховного процесу являє собою також вдалий вибір відомих форм і методів(або вироблення нових), що дозволяє найоптимальнішим шляхом досягнути мети. Завдання методиста – дати оцінку педагога його вмінню це робити. Дуже важливо описати процедуру, послідовність виділений способів педагогічної діяльності. Якщо, наприклад, стосується досвід формування інтересу учнів до вивчення математики, то необхідно чітко виділити, як це досягається розкриттям боротьби наукових ідей в математиці, показом ролі математики в сучасному виробництві і т.д.

г) організація навчально-виховного процесу, способи включення учнів в навчальну, суспільно-корисну, трудову діяльність. Відповідність організації поставленим цілям і завданням. Глибокий аналіз навчально-виховного процесу неможливий без глибокого проникнення в організацію діяльності школярів, яка в значній мірі визначає ефективність застосованих форм, методів, прийомів роботи. Яку позицію школярі займають в навчальній, трудовій суспільно-корисній діяльності? Хто вони: прості виконавці волі дорослих чи організатори, хазяїни своїх прав? Це дуже важливо знати, розкриваючи досвід навчальної чи виховної роботи:

д) зв'язок одержаних результатів з поставленими цілями, завданнями і способами діяльності педагогів і учнів: необхідно довести, що результати навчально-виховного

процесу в даній школі, в даного учителя чи групи учителів безпосередньо залежать від того досвіду, який пропагується. Наводяться певні порівняльні дані вихованості, якості знань учнів тощо.

5. Ведуча педагогічна ідея: центральна, головна думка, що витікає з досвіду і передбачає варіативність форм її застосування, Це виділення головного, найсуттєвішого в діяльності автора досвіду, Як відомо, сліпе копіювання досвіду, яким би результативним він не був, нічого не дає, якщо послідовники не засвоять його головну ідею. Точне застосування іншими працівниками, в інших умовах дій авторів може привести до провалу, дискредитації найкращого досвіду. Розкрити ведучу ідею досвіду – найважливіше завдання методиста, який береться за його узагальнення.

6. Результативність, умови і можливості застосування даного досвіду. В результаті узагальнення любого досвіду необхідно зробити висновок про те, які результати даних педагогічних дій, якими вони відрізняються від результатів інших в тих же умовах. При цьому необхідно дати оцінку оптимальності часу, затраченого на досягнення даних результатів, тобто дати оцінку досвіду на основі "Критерія мінімуму часу (Ю.К.Бабанський). Узагальнений матеріал, природно, закінчується формулюванням висновків і рекомендацій, ілюструється необхідними додатками, які підтверджують оцінку і висновок автора. Запропонована схема є примірною. Не виключено більш глибокий опис окремих елементів системи навчання і виховання.

Пам`ятка вчителю узагальнюючому власний досвід

1. Уважно слідкуйте за новинками науково-методичної літератури, ведіть бібліографію літератури, що вас цікавить.

2. Збирайте і накопичуйте матеріали, що відображають досвід вашої роботи: плани,

конспекти, дидактичні посібники, учнівські твори, їх запитання, відповіді, свої спостереження за духовним розвитком школяра. Відмічайте при цьому свої сумніви і невдачі.

3. Обираючи тему для узагальнення досвіду, намагайтесь врахувати успіхи й недоліки у вашій роботі, роботі ваших колег. Бажано взяти тему, яку ви вважаєте найбільш важливою і необхідною. Постарайтесь сформулювати її чітко і конкретно.

4. Визначіть форму узагальнення. Це може бути доповідь, стаття, буклет тощо. Обов'язково привести в систему методичні матеріали (плани, карточки, схеми, види учнівських самоосвітніх вправ), супроводжуючи їх карточками-поясненнями.

5. Складіть короткий план теми, напишіть по темі тези. Згадайте і поясніть факти, які будуть використані як основа для ваших висновків. Конкретизуйте план: в ньому повинна бути вже ідея досвіду та логічний виклад теми.

6. Доповідь. Спочатку чернетка. Дуже стислий виступ без загальних фраз. Літературу використовуйте не для повторення вже описаного, а для поглиблення і систематизації своїх спостережень і висновків.

7. Оцінюйте критичний досвід. Розповідаючи про успіхи, не забудьте сказати про недоліки, труднощі, помилки. Головний критерій хорошого досвіду – результативність. Розкриття досвіду нецікаве, якщо в ньому не показаний ріст і розвиток дітей.

8. Матеріал намагайтесь викласти коротко, просто, логічно, уникаючи повторень.

9. Працюючи над темою, радьтесь з колективом, зі своїми колегами. Так можуть з'явитися цінні думки, необхідні факти.

10. Підберіть і оформіть додатки (схеми, картки, таблиці, роботи учнів, списки літератури

тощо).

11. Пам`ятайте, що узагальнюючи педагогічний досвід, ви виконуєте важливу державну справу, сприяєте дальшому поліпшенню справи навчання і виховання дітей.